

॥ सञ्जय उवाच ॥ दृष्ट्वा भीष्मेण संयुक्तान्भ्रातृनन्यांश्च पार्थिवान् । समभ्यधावद्गाङ्गेयमुद्यतास्त्रो धनञ्जयः ।
 पाञ्चजन्यस्य निर्घोषं धनुषो गाण्डिवस्य च । ध्वजश्च दृष्ट्वा पार्थस्य सर्वान्नो भयमाविशत् । २१२०
 सिंहलाङ्गूलमाकाशे ज्वलन्तमिव पर्वतं । असज्जमानं वृक्षेषु धूमकेतुमिवोत्थितं ।
 बज्रवर्णश्च चित्रश्च दिव्यं वानरलक्षणं । अपश्याम महाराज ध्वजं गाण्डीवधन्वनः ।
 विद्युतं मेघमध्यस्थां भ्राजमानामिवाम्बरे । ददृशुर्गाण्डिवं योधा रुक्मपृष्ठं महामृधे ।
 अशुश्रुम भृशं चास्य शक्रसेवातिगर्जितं । सुघोरं तलयोः शब्दं निप्लतस्तव वाहिनीं ।
 चण्डवातो यथा मेघः सविद्युत्स्तनयिन्नुमान् । दिशः संज्ञावयामास शरवैर्षः समन्ततः । २१२५
 अभ्यधावत गाङ्गेयं भैरवास्त्रो धनञ्जयः । दिशं प्राचीं प्रतोचोच्च न जानीमोऽस्त्वमोहिताः ।
 कान्दिग्भूताः आन्तपत्रा हताश्चा हतचेतसः । अन्योऽन्यमभिसंस्त्रिष्य योधास्ते भरतर्षभ ।
 भीष्ममेवाभिलीयन्ते सह सर्वैस्तवात्मजैः । तेषामार्त्तायनमभूद्भीष्मः शान्तनवो रणे ।
 समुत्पतन्ति विचस्ता रथेभ्यो रथिनस्तथा । सादिनश्चाश्वपृष्ठेभ्यो भूमौ चापि पदातयः ।
 श्रुत्वा गाण्डीवनिर्घोषं विस्फूर्जितमिवाग्नेः । सर्वसैन्यानि भीतानि व्यवलीयन्त भारत । २१३०
 अथ काम्बोजजैरश्वैर्महद्भिः शीघ्रगामिभिः । गोपानां बज्रसाहसैर्वलैर्गोपायनैर्दृतः ।
 मद्रसौवीरगान्धारैस्त्वैर्गर्जैश्च विशास्यते । सर्वकालिङ्गमुख्यैश्च कलिङ्गाधिपतिर्दृतः ।
 नानानरगणैघेन दुःशासनपुरःसरः । जयद्रथश्च नृपतिः सहितः सर्वैराजभिः ।
 हयारोहा वराश्चैव तव पुत्रेण चोदिताः । चतुर्दशसहस्राणि सौबलं पथ्यवारयन् ।
 ततस्ते सहिताः सर्वे विभक्तरथवाहनाः । पाण्डवाः समरे जघ्नुस्तावकान् भरतर्षभाः । २१३५
 रथिभिर्व्वारणैरश्वैः पादातैश्च समीरितं । घोरमायोधनं चक्रे महाभ्रसदृशं रजः ।
 तोमरप्रासनाराचगजाश्चरथयोधिनां । बलेन सहता भीष्मः समसज्जत्किरीटिना ।
 आवन्त्यः काशिराजेन भीमसेनेन सैन्धवः । अजातशत्रुर्मद्राणामृषभेण यशस्विना ।
 सहपुत्रः सहामात्यः शल्येन समसज्जत । विकर्णः सहदेवेन चित्रसेनः शिखण्डिना ।
 मत्स्या दुर्व्याधनं जग्मुः शकुनिश्च विशास्यते । द्रुपदश्चेकितानश्च सात्यकिश्च महारथः । २१४०
 द्रोणेन समसज्जन्त सपुत्रेण महात्मना । कृपश्च कृतवर्मा च धृष्टद्युम्नमभिद्रुतौ ।
 एवं प्रव्राजिताश्चानि भ्रान्तनागरथानि च । समसज्जन्त युद्धानि तत्र तत्र समन्ततः ।
 निरभ्रे विद्युतस्तीव्रा दिशश्च रजसा वृताः । प्रादुरासन्महोक्ताश्च सनिर्घाता विशास्यते ।
 प्रादुर्व्वभौ महावातः पांशुवर्षः पपात च । नभस्यन्तर्दधे सूर्यः सैन्येन रजसा वृतः । २१४५
 प्रमोहः सर्वभूतानामतीव समपद्यत । रजसा चाभिभूतानामस्त्रजालैश्च युध्यतां ।
 वीरबाहुविमृष्टानां सर्वावरणभेदिनां । संह्लादः शरजालानां तुमुलः समपद्यत ।
 प्रकाशं चक्रुराकाशमुद्यतानि भुजोत्तमैः । नक्षत्रविमलाभानि शस्त्राणि भरतर्षभ ।
 आर्षभाणि विचित्राणि रुक्मजालकृतानि च । सम्येतुर्दिक्षु सर्वासु चर्माणि भरतर्षभ ।